Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori netrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anu 12 fl. pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 65. — Braşovŭ, Luni, Marţi 21 Martie — 1889.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Aprilie 1889 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţi amicii şi spriginitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.
pe şése luni 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe trei luni 10 franci,
pe şése luni 20 franci,
pe unŭ anŭ 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe anŭ 2 fl. —
pe şése luni 1 fl. —

Pentru România şi străinătate:

pe anŭ 8 franci.
pe şése luni 4 franci.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, să binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Braşovŭ, 20 Martie v.

Mĕsurile aspre ce s'au luatŭ în timpulŭ din urmă de către guvernulŭ unguresců în contra demonstranţilorŭ şi a celorŭ carĭ i-au sumuţatŭ, au deşteptatŭ în tabĕra oposiţionalilorŭ ungurĭ temerĭ de reacţiune.

Fóia lui Apponyi, în numĕrulŭ sĕu celŭ mai nou, nu vede decâtŭ progresele reacţiunei pretutindenea, ale reacţiunei care pornesce din Germania, unde s'a făcutŭ primulŭ pasŭ prin proiectulŭ de lege, care în loculŭ legii esceptionale contra socialiştilorŭ vré sĕ introducă acum nisce dispositiunĭ durabile în contra libertăţii de pressă şi a cuvêntului, şi în contra libertăţii de întrunire în generalŭ.

In Francia spiritulŭ reacţionarŭ înaintéză în douĕ direcţiunĭ contrare. Isbêndile boulangiştilorŭ uniţĭ cu monarchiştii şi cu clericalii suntŭ simptome ale reacţiunei în contra ideei republicane. Dér şi republica este de altă parte cuprinsă de idei reacţionare, când pentr'unŭ singurŭ omŭ, pentru Boulanger, vré sĕ suspendeze drepturile garantate tuturorŭ cetăţenilorŭ, înfiinţândŭ unŭ nou forŭ judecătorescŭ din sinulŭ senatului, ca sĕ facă procesŭ politicŭ lui Boulanger.

Şi Anglia a făcutŭ concesiunĭ reacţiunei. Politica ce o urmăresce Salisbury faţă cu Irlanda este forte neliberabilă şi folosesce ca mijlóce principale forţa şi călcarea drepturilorŭ.

Câtŭ pentru Austria, fóia lui Apponyi nicĭ că mai vré sĕ vorbéscă. Aci, după ea, tóte au unŭ timbru reacţionarŭ. Dreptulŭ de întrunire este o jumĕtate de minciună şi libertatea de pressă o minciună întrégă. Şi propunerea principelui Lichtenstein, care vré sĕ declare şcólele de confesionale şi sĕ le ia din mânile statului spre a le estrăda bisericei, ce altceva însemnéză decâtŭ negarea progresului liberalŭ?

Venindŭ fóia lui Apponyi la Ungaria, întrébă ironicŭ, că ore partida dela putere nu se numesce ea „liberală?“ şi nu a fostŭ declaratŭ în timpulŭ din urmă d-lŭ Tisza de către pressa vienesă ca „personificatiune a ideilorŭ liberale?“

Fóia unguréscă aduce ca dovadă despre tendinţele reacţionare ale lui Tisza faptulŭ, că a cedatŭ camerei magnaţilorŭ în cestiunea căsĕtoriilorŭ mixte, deşi avea majoritatea în cameră; că a combătutŭ pe oposiţiă, care a vrutŭ sĕ introducă principiulŭ electoralŭ şi în organismulŭ primei camere, că a suferitŭ alăturea cu sine miniştri, carĭ din principiu n'au numitŭ Evrei în funcţiunĭ de statŭ, şi altele.

De adevĕrata reacţiune însĕ ce o face Tisza de patruspreḑece ani, urmândŭ o politică mai multŭ decâtŭ neliberală, ba chiar brutală în contra naţionalităţilorŭ, de acéstă reacţiune, care a adusŭ lucrurile acolo, încâtŭ aprópe tóte drepturile cetăţenescĭ suntŭ aḑĭ pentru Nemaghiarĭ de faptŭ suspendate, fóia unguréscă nu amintesce nimicŭ. De Evreii, cărora li-a refusatŭ póte unulŭ séu altulŭ dintre miniştri ungurescĭ câte unŭ postŭ, îşĭ aduce aminte, dér de sutele şi miile de Nemaghiarĭ, cărora li-se denégă din principiu orĭ-ce postŭ publicŭ, nicĭ că se gândesce, pentru că în acéstă privinţă şi ea cu patronii ei este totŭ aşa de reacţionară.

Tisza îi bate acum pe cei din oposiţiă cu armele lorŭ proprie şi decă vorŭ merge lucrurile totŭ pe acéstă cale mai departe, în curêndŭ vorŭ remnî „marii patrioţĭ“ din stânga la „stările reacţionare“ ce pretindŭ că arŭ domnî aḑĭ în partea de dincolo a monarchiei.

DIN AFARĂ.

Comerciulŭ cu sclavii.

In 26 a lunei curente d-lŭ Sidney Buxton a depusŭ la biroulŭ camerei engleze o propunere alŭ cărei scopŭ este autorisarea, invitarea chiar a guvernului de a chema într'unŭ congresŭ pe tóte puterile mari din Europa, congresŭ care sĕ se ţină la Londra şi în care sĕ se discute asupra mijlócelorŭ prin care comerciulŭ cu sclavii sĕ fiă stârpitŭ odată şi pentru totdeuna.

Secretarulŭ de statŭ Sir Fergusson în faţa acestei propunerĭ a declaratŭ, că Englitera deja de multŭ şi-a datŭ tóte silinţele ca în unire şi cu ajutorulŭ Germaniei sĕ oprĕscă negustoria cu sclavii ce se face în Africa orientală.

Comerciulŭ acesta, a ḑisŭ Sir Fergusson, a şi fostŭ deja în ultimile lunĭ interḑisŭ cu tótă hotărîrea şi s'au şi luatŭ, întru câtŭ posibilŭ a fostŭ — mĕsurĭ contra comerciului cu sclavii. In privinţa Germaniei încă se póte spune, că dânsa nu numai că nu înlesnesce acestŭ negoţŭ, ci ilŭ împedecă pe unde are putere.

Ministrulŭ-presidentŭ Salisbury a şi făcutŭ o invitaţiă puterilorŭ maritime din Europa pentru a se întruni în congresŭ cu scopŭ d'a se discuta asupra comerciului cu sclavĭ. Belgia a primitŭ invitarea. Intervenindŭ însĕ în acestŭ intervalŭ afacerea Samoa, discuţia cestiunei sclavilorŭ s'a întreruptŭ.

Guvernulŭ a declaratŭ apoi, că este gata a primi propunerea d-lui Buxton decă acésta se va modifica în sensŭ, ca guvernulŭ Engliterei sĕ fiă rugatŭ a face numai propunerea către puterĭ şi numai după ce acestea vorŭ adera, sĕ fiă invitate la congresŭ în Londra.

D-lŭ Buxton, schimbândŭ textulŭ propunerei sale, Camera a primitŭ propunerea.

Amenințări rusesci.

„Svjet“ dă sfaturĭ *diplomaţiei rusescĭ* ca sĕ protégă Serbia de nouĕ atentate din partea *Austro-Ungariei*, fiindŭ acésta o datoriă de onóre a Rusiei. Persiani ministrulŭ plenipotenţiarŭ rusescŭ la Belgradŭ, trebue sĕ fiă schimbatŭ, fiindcă timpŭ de dece ani a privitŭ liniştitŭ, cum s'au încuibatŭ Austriacii şi Germanii în Serbia. Rusia trebue sĕ facă a se recunósce în Serbia ca mare putere, fiindŭ-că e vorba de spriginirea neatêrnărei sêrbescĭ. Representantulŭ din Belgradŭ alŭ Rusiei sĕ vestéscă întregului poporŭ sêrbescŭ, ca sĕ scie şi sĕ audă că *Rusia nicĭ-odată nu va permite sĕ intre în Serbia măcarŭ unŭ unicŭ soldatŭ austro-ungarŭ*, orĭ cu alte cuvinte, că nu va permite ca Austro-Ungaria sĕ ocupe Serbia, nicĭ chiar în casulŭ vre-unei rĕsturnărĭ interne. Ambasadorulŭ rusŭ din Viena sĕ urmăréscă neîncetatŭ cu atenţiune uneltirile Austro-Ungariei în privinţa Serbiei şi sĕ 'i amintéscă mereu curţii din Viena, că Rusia nu va tolera nicĭ o machinaţiune, care are unŭ caracterŭ provocatorŭ şi care se înscenéză cu

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Regele Milanŭ.

Intr'unŭ timpŭ, care este dedatŭ a vedé pe principĭ mişcându-se forte viu pentru susţinerea puterei lorŭ, a surprinsŭ multŭ hotărîrea lui Milanŭ alŭ Serbiei, care de-odată a aruncatŭ dela sine corónă şi sceptru. Mulţĭ nu-şĭ potŭ esplica acésta şi totuşĭ este lucru esplicabilŭ pentru toţĭ, carĭ au pututŭ sĕ urmăréscă cursul vieţei şi alŭ educaţiunei lui Milanŭ. Asupra acestora unulŭ dintre cei mai de frunte bărbaţĭ de statŭ sêrbĭ şi-a făcutŭ însemnărĭ detaliate în memoriile sale, după carĭ s'a făcutŭ schiţa ce urméză:

Prima s'a juneţă a petrecut'o Milanŭ departe de patria sêrbéscă pe pămêntŭ străinŭ în Bucurescĭ. Aicĭ trăia mama-sa Maria, de nascere Română din familia Catargiescilorŭ, nepótă vĕduvită a prinţului sêrbescŭ Miloşŭ. Frumseţa ei maestósă, plină de viéţă şi de focŭ, atrase atenţiunea generală asupra ei. Câtva timpŭ o urmărea prinţulŭ Cuza pe tóte cărările ei. N'a duratŭ prea multŭ şi nepota lui Miloşŭ deveni amica lui Cuza. Miculŭ Milanŭ, ca moştenitorŭ alŭ unui trecutŭ incomodŭ, sta acum pretotindenĭ în cale; arare-orĭ ilŭ atinse o radă de iubire; ilŭ lăsară sĕ créscă în voia întêmplărei; elŭ se împrietinesce cu băeţii sglobivĭ şi ne'nfrênaţĭ. Când se întorse séra dela strengăriile lui în odăiţa sa şi ostenitŭ adurmĭ visândŭ de ḑile fericite viitóre, de sigurŭ, că n'avea presimţulŭ că odinioră va străluci o corónă pe capulŭ sĕu şi că va deveni aliatulŭ celorŭ mai puternicĭ domnitorĭ europenĭ. Deodată viéţa sa de copilŭ în Bucurescĭ se curmă printr'o voce tare, a unchiului sĕu, care se interesézà energicŭ de crescerea lui. Mama şi copilulŭ se despart, Milanŭ merge la Parisŭ în liceulŭ *Louis le Grand*. Din mica lume a Bucurescilorŭ, Milanŭ ajunse în strălucirea Parisului; ochiulŭ lui sĕtosŭ nu vede jurŭ împrejurŭ, decâtŭ o lume, care necurmatŭ 'i se pare că străluce în haine de sĕrbătóre. Contrastulŭ ilŭ impresionéză adêncŭ, dér după testimoniulŭ învĕţătorului sĕu, elŭ n'a produsŭ marĭ şi nobile sentimente în sufletulŭ tinerului elevŭ; elŭ nu dovedesce nicĭ o înclinare de a deveni unŭ învĕţatŭ şi de cu vreme îi placŭ fluturii frumoşĭ, carĭ sbóră încóce şi încolo în Parisŭ ca şi în Orient spre a'şĭ termina în vre-o flacără esistenţa lorŭ veselă-tristă.

Unchiul Michail grijesce însĕ în Belgradŭ forte strictŭ de aceea, ca nepotulŭ sĕu sĕ nu întrebuinţeze prea rĕu timpulŭ; elŭ poruncesce, ca tênĕrulŭ sĕ fiă strictŭ ţinutŭ şi vrêndŭ a se convinge în persónă despre resultatulŭ admonierilorŭ sale, Milanŭ trebuia sĕ mérgă regulatŭ în vacanţă la Belgradŭ, unde avea sĕ dea probe unchiului sĕu despre progresele sale.

In timpulŭ acesta, care nu era tocmai bine venitŭ tênĕrului studentŭ, curtea din Belgradŭ petrecea la castelulŭ din Topşider. Compatrioţii lui Milanŭ admirau abilitatea sa în mişcare, talentele sale, carĭ treceau peste mĕsura obicĭnuită, limba, gesturile şi portulŭ sĕu, carĭ tóte arătau pe adevĕratulŭ Europeanŭ; numai micii ómenĭ în castelŭ simţiau, că veselia acésta prea mare a tênĕrului domnŭ avea ceva neliniştitorŭ, că-i lipsea cu totulŭ gingăşia, ba de multeorĭ avea înclinare spre crudelităţĭ. Nicĭ că-i păsa a distruge numai aşa în „glumă“ straturile de florĭ în parcŭ, carĭ surideau amicabilŭ fiăcărui visitatorŭ, ér cu pasĕrile din colivii n'avea nicĭ o milă şi le sucea gâtulŭ când îi venea pofta de a-şĭ înmulţi cunoscinţele sale din istoria naturală, orĭ, după unŭ obiceiu parisianŭ, de a puşca după porumbĭ din odaia sa. „In cele din urmă totŭ nu prea învĕţă ceva lucrurĭ de trĕbă tinerii ómenĭ în Parisŭ,“ îşĭ şoptiau din când în când haiducii sêrbescĭ în castelŭ, carĭ în supunerea lorŭ de obiceiu nicĭ a şopti nu cutezau.

Principele Michailŭ însĕ nu da nicĭ o ascultare unorŭ vorbe ca acestea. Milanŭ se întorse la Parisŭ. Intr'o di profesorii şi elevii liceului „Louis le Grand“ fură cuprinşĭ de o grozavă iritaţiune; de-odată, în mijloculŭ unei óre de studiu — elevulŭ Obrenovicĭ tocmai se silia înzadarŭ de a resolva o problemă grea aritmetică la tablă — sosi o scire surprindĕtóre: Miculŭ şi sĕlbaticulŭ elev sêrbŭ fusese proclamatŭ ca principe; Michailŭ, acelaşŭ, care trimisese pe Mi-

cugetulŭ ascunsŭ d'a se provoca unŭ conflictŭ înarmatŭ cu Serbia. E timpulŭ ca Rusia sĕ aibă érăşĭ ântâietate în Belgradŭ. — Nu cumva Rusia nu se mulţămesce cu schimbarea din Serbia, de mai pune ḑiarulŭ rusescŭ în perspectivă o nouă rĕsturnare internă? „Pester Lloyd" bănuesce, că Rusia se gândesce la Petru Karageorgevicĭ, pretendentŭ la tronulŭ sêrbescŭ, şi sfătuesce pe regenţĭ sĕ fiă cu mare băgare de sémă.

SCIRILE ḐILEI.

Scandalele din Cluşiu. „Pesti Hirlap" comunică următórele amĕrunte despre scandalele din Cluşiu: In 26 Martie séra, dintr'o ferâstră a localităţilorŭ clubului universitarŭ fŭ aruncatŭ pe stradă portretulŭ lui Tisza, făcêndu-se fărîme sticla şi cadrulŭ. Apoi mulţimea strigândŭ şi urlândŭ înarmată cu bâte se'ncăeră cu poliţia, dândŭ cu bâtele şi cu petri, aşa că poliţiştii trebuiră sĕ lovéscă în bătăuşĭ cu săbiile. Se audiră şi două împuşcăturĭ de pistolŭ din mijloculŭ tumultanţilorŭ. Strîmtoraţĭ de poliţiştĭ, se opriră în urlete cumplite înaintea locuinţei căpitanului poliţiei, îi sparseră tóte ferestrile, ér fata lui, care voia sĕ lase 'n josŭ perdele, fŭ lovită cu o pétră în peptŭ şi rănită. O calfă de mĕsarŭ, care se afla în vestibululŭ casei, fiindŭ luatŭ dreptŭ servitorulŭ căpitanului, fŭ rănitŭ cu unŭ cuţitŭ. Şi aci unŭ tumultuantŭ împuşcă cu pistolulŭ într'unŭ poliţist călăreţ. Poliţia fŭ nevoită sĕ recurgă la ajutorulŭ armatei, care era consemnată în casarme. Din trei părţĭ se apropiară cincĭ companii de infanteriă în bătaia tobelorŭ şi sunetulŭ trîmbiţelorŭ. Unŭ despărţămêntŭ de trupe fŭ atacatŭ în marşŭ cu sburăturĭ de petri, locţiitorulŭ de oficerŭ fŭ lovitŭ în ceacău cu o pétră, unŭ infanteristŭ în spate. De altmintrelea mulţimea, la vederea soldaţilorŭ, o luă la fugă. Mai încercară lărmuitorii sĕ se adune odată, dér fură spulberaţĭ. Mai toţĭ poliţiştii au fostŭ loviţĭ de petri şi de bâte, doi oficerĭ de poliţiă şi şépte poliţiştĭ au rănĭ destulŭ de grave. La aceste scandalurĭ au luatŭ însemnată parte studenţii şcólei de agricultură.

⁂

Contra limbei germane. Conducĕtorulŭ teatrului poporalŭ din Budapesta, precum i-se telegrafiază la 28 Martie lui „Ellenzek", a datŭ aspră poruncă tuturorŭ membrilorŭ şi lucrătorilorŭ, ca în localităţile teatrului sĕ nu vorbéscă nicĭ unulŭ nemţesce, altfelŭ vorŭ fi pedepsiţĭ cu demiterea din serviciu. — Se potŭ „bucura" aliaţii şoviniştilorŭ.

⁂

Pentru fondulŭ elevilorŭ sĕracĭ dela scólele române din locŭ au mai suprasolvitŭ, cu ocasiunea concertului din ḑilele trecute datŭ de corulŭ bisericii sf. Nicolae, d-nii Dionisie Făgărăşanu şi Dumitru Stefanŭ, celŭ dintêiu contribuindŭ 1 fl. 40 cr., celŭ de-alŭ doilea 80 cr., cărora li-se aduce mulţămită.

⁂

„Ardeleana", institutŭ de creditŭ în Orăştiă, a ţinutŭ adunarea sa generală la 23 Martie. Profitulŭ curatŭ de 12,945 fl. 56 cr. s'a împărţitŭ astfelŭ: Pentru interese de 5% după capitalulŭ socialŭ vechiu 2000 fl., pentru dividendă de 5% la acţionarii vechĭ 2000 fl., pentru fondulŭ de reservă 1094 fl. 55 cr., tantiemă la oficialĭ 328 fl. 36 cr., pentru scopurĭ filantropice şi culturale 770 fl. 19 cr., pentru fondulŭ de ajutorare alŭ funcţionarilorŭ 682 fl., remunerarea la membrii în direcţiune şi comitetulŭ de supraveghiare 700 fl., dotare estraordinară la fondulŭ de reservă 4793 fl. 32 cr., profitŭ transportatŭ în contulŭ anului curentŭ 577 fl. 14 cr.

⁂

Prinţulŭ Ferdinandŭ de Hohenzollern, moştenitorulŭ tronului românŭ, va sosi în Bucurescĭ pe la 3 Aprilie, spune „Telegrafulŭ românŭ" de acolo. Lista civilă a prinţului moştenitorŭ se va cere şi vota de corpurile legiuitóre în sesiunea lorŭ de tómnă. Guvernulŭ a avutŭ dorinţa a o face chiar acum, dér regele a refusatŭ propunerea făcută.

⁂

John Bright, distinsulŭ bărbatŭ de statŭ englezŭ şi conducĕtorŭ alŭ partidei engleze Manchester, care a muritŭ în 27 Martie, s'a născut la 1811 în Greenbank lângă Rochdale. Încă fiindŭ tînĕrŭ a luatŭ parte cu succesŭ ca oratorŭ politicŭ la agitaţiunea în contra legii pentru grâne. In 1843 a fostŭ alesŭ, ca candidatŭ alŭ ligei anti-Cornlawe în Durham, deputatŭ în parlamentŭ, unde cu Cobden, Fox, etc. a combătutŭ legea pentru grâne până ce a învinsŭ liga. Bright rĕmase unulŭ din cei mai distinşĭ representanţĭ ai comerciului liberŭ şi ai reformei parlamentare, şi a fostŭ unulŭ din cei dintêi anteluptătorĭ ai claselorŭ muncitóre, politicesce lipsite de drepturĭ. In 1868 fŭ luatŭ de Gladstone în cabinetulŭ sĕu ca ministru de comerţ, dér încă în 1870 trebui sĕ dimisioneze din pricina sănĕtăţii sale sdruncinate. In 1880, după căderea lui Beaconsfield, intră a doua óră ca cancelarŭ alŭ ducatului Lancaster în alŭ doilea ministerŭ alŭ lui Gladstone, dér părăsi oficiulŭ în 1882, după bombardarea Alexandriei, nemulţămitŭ fiindŭ cu politica egipténă a cabinetului. De atuncĭ trăi retrasŭ chinuitŭ de bóla sa. Elŭ a fostŭ unulŭ dintre cei dintêiu oratorĭ ai parlamentului şi era consideratŭ ca unŭ neîntrecutŭ oratorŭ poporalŭ.

⁂

Calea ferată M.-Ludoşiu—Bistriţa. Cu 1 Maiu n. c. se va introduce pentru calea ferată vicinală M.-Ludoşŭ—Bistriţa unŭ nou tarifŭ alŭ preţurilorŭ de călĕtorie. Preţulŭ biletelorŭ de călĕtorie pe classa a II-a şi a III-a, în sensulŭ acestui tarifŭ, se va urca.

⁂

In onórea membrilorŭ Academiei române va da Regele Carolŭ în sĕptĕmâna acésta unŭ prânḑŭ.

⁂

Monumentulŭ ridicatŭ în Triestŭ în amintirea apartinerii de 500 de anĭ a Triestului la Austria s'a desvĕlitŭ în 25 Martie cu mare festivitate pe Piazza dela Stazione.

⁂

Sinucidere intr'o pescere de puciósă. Unŭ tînĕrŭ din Bicsadŭ se depărtă la 15 Martie de acasă ca sĕ aducă din pescera de puciósă din Turia picăturĭ de apă de ochĭ. Inzadarŭ ilŭ aşteptă mumasa sĕ se întórcă în ḑiua şi în nóptea următóre. Ómenii, carĭ la rugarea ei s'au dusŭ în pesceră, ilŭ găsiră mortŭ. Se crede că şi-a căutatŭ însuşĭ mórtea în pescera de puciósă, mâhnitŭ fiindŭ din pricina unei bóle incurabile.

⁂

Opereta „Mikado" de Gilbert, musica de A. Sullivan, representată de *trupa teatrală germană* sub direcţiunea d-lui *Wolf* în teatrulŭ din Braşovŭ în 30 şi 31 Martie, a reuşitŭ escelentŭ. Partiile solo fură cu multŭ succesŭ esecutate. Dintre dame a escelatŭ d-na Ad. Wolf-Seletzky ca „Yum-Yum"; ea fermecă nu numai cu vocea ei plăcută, dér şi cu joculŭ ei legerŭ şi drăgălaşŭ. Ludovicŭ Walluer dădŭ pe „Katisha", vocea ei adéncă şi flecsibilă plăcŭ multŭ. Damele Marie Marietta şi I. Kühner-Serini, cântară corectŭ şi bine. Intre bărbaţĭ d-lŭ Albert Maschek ca „Ko-Ko" produse multă ilaritate prin nomerita esecutare a cupletelorŭ şi joculŭ sĕu vioiu. Asemenea îşĭ pricepură bine rolurile d-nii: Willy Hopp ca „Mikado", Carl Serinĭ ca „Nanki-Poo", F. Konradi, ca „Pooh-Bah", Karl Müller şi Anton Freytag. Musica cea uşóră şi plăcută şi corurile fură minunatŭ dirigiate de dirigentulŭ F. Hoffmann. Costumele suntŭ bogate şi bine reuşite şi se grupéză fórte pitorescŭ împreunate cu joculŭ evantaliilorŭ, carĭ au unŭ rolŭ mare în acéstă operetă.

Lucrătorii în Pesta.

In 25 Martie séra, Pesta era patrulată de poliţiştĭ şi cordóne de soldaţĭ erau aşedate pe strade. Se lăţise vestea, că lucrătorii au plănuitŭ ceva. S'au şi adunatŭ vr'o 2000 lucrătorĭ afară din oraşŭ, ca sĕ vorbéscă asupra introducerii dreptului generalŭ de votŭ şi asupra legilorŭ aduse pentru lucrătorĭ. S'au plânsŭ de camera deputaţilorŭ, că a trecutŭ simplu peste petiţiunea lorŭ, pe când parlamentulŭ austriacŭ se ocupă cu înfiinţarea de camere de lucrătorĭ. Capilorŭ opoziţie Iranyi şi Apponyi li-s'a datŭ o straşnică spălătură. Celŭ dintêiu, care are mereu în gură egala îndreptăţire, a refusatŭ sĕ represinte causa lucrătorilorŭ, ér contele Apponyi, care a representatŭ principiulŭ, că maşina statului trebue udată cu o picătură de uleiu socialistŭ, a respinsŭ invitarea lucrătorilorŭ la serbarea lorŭ ḑicêndŭ, că elŭ nu se identifică cu lucrătorii. Lucrătorii li-au strigatŭ celor doi capĭ oposiţionalĭ „abzug." S'a primitŭ o resoluţiune, în care se esprimă părerea de rĕu pentru purtarea parlamentului şi speranţa, că lucrătorii vorŭ lupta mai departe pentru introducerea votului generalŭ.

Cu acéstă ocasiune s'a făcutŭ şi şovinismŭ. Unŭ vorbitorŭ începŭ nemţesce, dér se ridică o grósnică larmă, aşa că trebui sĕ părăséscă tribuna.

Unŭ lucrătorŭ a propusŭ trimiterea unei deputaţiunĭ la monarchulŭ pentru introducerea votului generalŭ. S'a primitŭ o resoluţiune, ca guvernulŭ sĕ asculte şi dorinţele lucrătorilorŭ, înainte de a aduce proiectulŭ plănuitŭ pentru asigurarea bolnavilorŭ şi celorŭ nenorociţĭ prin accidente. Unŭ lucrătorŭ a ḑisŭ, că lucrătorii au mântuitŭ guvernulŭ fiindcă la sfatulŭ lui n'au luatŭ parte la demonstraţiile, care durézĕ de patru sĕptĕmânĭ. A vrutŭ sĕ citéscă o petiţiă ce i-a adresat'o lui Tisza în interesulŭ lucrătorilorŭ, dér a fostŭ opritŭ de preşedinte şi de agentulŭ poliţienescŭ, care era de faţă, deórece conţinea cuvinte aţîţătóre.

Preşedintele sfătui apoi pe lucrătorĭ sĕ se'mpraştie în linişte, dér unŭ lucrătorŭ voi sĕ citéscă o poesiă, ceea ce nu permise consilierulŭ poliţienescŭ. O larmă cumplită se ridică din causa acésta şi urmă o straşnică păruială între lucrătorĭ. Injurară pe poliţiştĭ, carĭ se duseră la casarma din apropiere sĕ aducă ajutorŭ. Intr'aceea lucrătorii, cântândŭ cântece Kossuthiste, se puseră în mişcare cătră oraşŭ. Căpitanulŭ poliţiei fŭ aşa de strîmtoritŭ, că trebui sĕ scótă sabia şi sĕ dea în lucrătorĭ, carĭ bătură şi caii poliţiştilorŭ călăreţĭ. Venindŭ despărţăminte tarĭ de călăreţĭ, lucrătorii se împrăsciară. Intr'aceea eşiseră şi trei bataliône de infanteriă. Circulaţia pe strade fŭ interḑisă, câţiva, carĭ s'au opusŭ, au fostŭ arestaţĭ. De altmintrelea nu s'a mai întêmplatŭ nimicŭ.

Îmbunătăţirea sórtei ţĕranilorŭ în România.

Precum scimŭ, camera română a votatŭ în ḑilele trecute proiectulŭ de lege ce 'i l'a presentatŭ guvernulŭ pentru vêndarea moşiilorŭ statului la ţĕranii, carĭ n'au pămêntŭ sĕu au prea puţinŭ.

Cu ocasiunea desbaterilorŭ asupra acestei legĭ, d-lŭ *Mihailă Kogălniceanu* a ţinutŭ în şedinţa dela 16 Febr. st. v. următorulŭ memorabilŭ discursŭ, care merită a fi cunoscutŭ de toţĭ Românii:

D. M. Kogălniceanu: D-nii mei, cine nu crede în marile progrese, ce acéstă ţéră a făcutŭ în ultimii 30 de anĭ, n'are decâtŭ sĕ'şĭ aducă aminte de agitaţiunile ce cestiunea improprietărirei ţĕranilorŭ a produsŭ în ţéră şi mai alesŭ în Parlamentŭ, orĭ de câte orĭ ea a venitŭ la ordinea ḑilei. Voescŭ a vorbi de anii 1857, 1862 şi 1864.

Dovada cea mai mare de marele progresŭ ce acéstă ţéră a făcutŭ, este liniştea, este ordinea, este respectulŭ pentru tóte opiniunile contradictorii, carĭ astăḑĭ incongióră tratarea acestei cestiunĭ în Camera actuală.

Cei bĕtrânĭ 'şĭ vorŭ aduce aminte de agitaţiunea, de pasiunile şi chiar de ameninţarea ordinei publice ce a cuprins tótă ţéra, când în divanulŭ ad-hoc, — înţelegŭ pe celŭ din Moldova, căcĭ numai acolo ea s'a tratatŭ, — când acéstă mare cestiune socială a intratŭ în desbaterile publice. 'Şĭ vorŭ mai aduce aminte de scenele, de luptele — lupte carĭ s'au încheiatŭ prin o mórte tragică — atuncĭ când după mine, la 1862, acolo pe banca ministerială şedea Barbu Catargiu. Dér la 1864, atuncĭ când după convicţiunea generală se presimţia, că legea rurală nu se putea resolva prin filiera parlamentară şi că numai prin o extremitate durerósă, prin o lovitură de Statŭ nodulŭ gordianŭ putea sĕ se resolve.

Aḑĭ, după 25 de anĭ, cestiunea revine pe tapetŭ; şi uitaţi-vĕ în ce linişte şi ordine ea se desfăşură dinaintea nóstră, dinaintea ţĕrei. Sĕ fimŭ mândri, D-nii mei, că ţéra nóstră şi pe têrĕmulŭ moralŭ şi constituţionalŭ, ca şi pe têrĕmulŭ materialŭ a progresatŭ atâtŭ de multŭ. In cea mai mare linişte şi încredere ţéra stă în aşteptarea votului ce avemŭ a da, a resolvărei ce avemŭ a face unei grele probleme.

Nu era aşa la 1857; atuncĭ fiă-care judeţŭ din Moldova 'şĭ trimisese câte o delegaţiune, putemŭ ḑice de censorĭ, spre a controla purtarea deputaţilorŭ sĕi trimişĭ în Adunare numai pentru deslegarea cestiunei. Uşile Parlamentului erau asediate de poporŭ, ce alergase din tóte unghiurile ţĕrei, spre a asista la desbaterile nóstre furtunóse. Astăḑĭ, în pace, fără nicĭ o presiune, celŭ puţinŭ materialŭ, ne-am apucatŭ a discuta şi hotărî proiectulŭ de lege menitu a regula în modŭ definitivŭ improprietărirea ţĕranilorŭ pe moşiile Statului. Nu credeamŭ eu, că voiu ajunge, după 25 anĭ, a mai lua parte la discuţiunea unei reforme sociale, când eu credeamŭ — mărturisescŭ că m'am înşelatŭ — că cu legea din 15 Augustŭ 1864, bine aplicată, cestiunile sociale erau resolvate pentru lungĭ timpurĭ.

---

lanŭ la Parisŭ spre a-şĭ câştiga o cultură fundamentală, cădŭ sub lovirile scelerate ale contrarilcrŭ sĕi; după ce omorîtorii lui ilŭ salutară cu tótă devoţiunea în parculŭ din Topsider, săriră asupră-i şi-lŭ asasinară. Milanŭ n'avŭ timpŭ de a se gândi asupra omorîrei unchiului sĕu, nicĭ asupra întrebărei, decă sórtea unchiului sĕu va aduce o lumină veselă în propria sa viéţă. Giamantanele sale au fostŭ în cea mai mare grabă pachetate şi elŭ plecă la Belgradŭ. Aicĭ a aflatŭ Milanŭ multă însufleţire. Se părea, că reînviă din nou puterea poporului, care încetulŭ cu încetulŭ liberase Serbia. Imprejurările dedeau garanţiă pentru óre care durată. Principele minorenŭ a fostŭ pusŭ sub o regenţă. Risticĭ, deşi nu era primulŭ regentŭ, era însĕ capulŭ spiritualŭ şi conducĕtorŭ alŭ regenţei. Puterea regentului însĕ n'a fostŭ de-ajunsŭ spre a câştiga pentru sine pe principele, care atuncĭ încă n'avea nicĭ o putere. De vreme se înrădĕcinâ în peptulŭ lui Milanŭ o antipatiă în contra lui Risticĭ. Acésta deveni mai târḑiu fórte puternică şi-şĭ ajunse culmea atuncĭ când Milanŭ sĕ urcă pe tronulŭ sĕu regalŭ. Elŭ atuncĭ puse definitivŭ în pensiă pe conducĕtorulŭ sĕu de odinióră şi-i poruncĭ sĕ nu se mai arate la curte. Acéstă poruncă regéscă mâhnĭ adêncŭ pe Risticĭ; curêndŭ însĕ se mângâiă. „Va veni" — ḑise elŭ — „ḑiua, în care mĕ va căuta. Regenţa, care avea sĕ continue crescerea principelui, o regulase cu óre-care stricteţă casnică. I se dĕdŭ lui Milanŭ unŭ guvernorŭ în persóna contelui Pucicĭ, urmaşulŭ unei familii vechĭ dalmatice. Doi bărbaţĭ: Miloicovicĭ şi Mihalov, dintre carĭ numai unulŭ scia scrie şi ceti, aveau problema de a deda pe tênĕrulŭ principe la punctualitate şi diliginţă în administrarea proprielorŭ sale afacerĭ. Danucicĭ, care era unŭ literatŭ distinsŭ sêrbŭ, a învĕţatŭ pe Milanŭ, care scia românesce, dér nu sêrbesce, limba principatului sĕu. Dealtmintrelea elŭ primi ca instructorŭ în obiectele mai înalte de cultură pe cei mai bunĭ măeştri, ce se aflau în Belgradŭ — adevĕratŭ măeştri, carĭ înşişĭ arŭ fi avutŭ lipsă de unŭ puternicŭ ajutorŭ.

(Va urma.)

Vĕdŭ, D-lorŭ, că se susţine, că suntemŭ chiămaţĭ a trata din nou cestiunea socială a împroprietăririrei sătenilorŭ. Eu credŭ, că este o eróre. Nu se atinge de o nouă lege rurală; nu se atinge decâtŭ de ca, conformŭ legei din 1864, sĕ dămŭ, sĕu mai bine dicêndŭ, sĕ vindemŭ de pe moşiile statului pămêntŭ acelora, carĭ nu l'au dobênditŭ în 1864. In locŭ sĕ atribuimŭ numai neaplicărei sincere a legei lui Cuza Vodă, vĕdŭ că însuşĭ banca ministerială, celŭ puţinŭ onor. D. Lahovari, atribue însuşĭ acestei legĭ greutăţile, nemulţumirile şi strigătele cultivatorilorŭ, într'alte cuvinte, dificultăţile situaţiunei actuale. Étă propriele cuvinte a expunerei de motive ce precedă proiectulŭ de lege alŭ d-lui A. Lavovari: Vêrfulŭ confusiunei l'a adusŭ legea din 1864; celŭ puţinŭ reaua sa redacţiune.

Puţinĭ mai suntŭ în viéţă dintre ómenii carĭ au luatŭ parte la redacţiunea legei din 1864. Dintre supravieţuitorĭ vĕdŭ însĕ înaintea mea pe doi: Unulŭ este colegulŭ nostru, simplu deputatŭ, D. Apostoleanu; alŭ doilea însĕ este onor. D. Vernescu, ministru de justiţiă. Amêndoi erau membri în consiliulŭ de statŭ, şi au conlucratŭ multŭ la facerea acestei legĭ. Eu dér credeamŭ, că mai alesŭ d. ministru de justiţie va apĕra acéstă lege de nedrépta imputare ce i se face de colegulŭ sĕu dela domenii. Eu credeam şi credŭ încă, că onor. D. Vernescu, unulŭ din leaderii partidului liberalŭ-conservatorŭ, va spune partidului sĕu şi consiliului de miniştri, că nedréptă este acusarea, că legea din 1864, prin art. 54., pune vîrfŭ confusiunei, când tocmai acea lege a venitŭ de a sfărâmat confusiunea în marea cestiune a propietăţii rurale.

In adevĕrŭ, ce are a face legea rurală din 1864 cu proiectulŭ de lege actualŭ? Dér atuncĭ, adecă suntŭ acum 25 anĭ, nu se atingea de a se da pămênturĭ la ţĕranii de pe moşiile statului. Atuncĭ se atingea de a bine defini o situaţiune încurcată a proprietăţii rurale, mare şi mică, de a rupe legăturile feudale, de a desfiinţa claca şi dijma, de a constitui proprietatea individuală, proprietatea liberă, proprietatea occidentală. Legea rurală din 1864 avea chiămare a pune capĕtŭ unei stărĭ de lucrurĭ anormale, unorŭ raporturĭ streine, cum dice D. Aslan.

Ce era înainte de 1864? Putemŭ dice că înainte aveamŭ în ţéră proprietate occidentală, celŭ puţinŭ statornicită prin legĭ organice? Nu, D-lorŭ! Istoria şi actele, ce fiă-care proprietarŭ de moşiă le are încă astădĭ, ne arată că la fiăcare numire de Domnŭ 'i se presentau proprietarii şi cereau ca prin nouĕ hrisóve sĕ li se întărescă posesiunea moşiilorŭ. La fiă-care domniă nouă veneau boierii de o parte şi ţĕranii de alta, cerêndŭ cei dintêiu a li-se acorda nouĕ folóse de clacă, de dijmă, de podvedĭ şi alte angarii în asuprirea ţĕranilorŭ statorniciţĭ pe moşiile lorŭ; ér ţĕranii, reclamândŭ uşurarea de dilele de muncă si alte sarcine impuse lorŭ de către stăpânii de moşii. Şi acéstă stare de lucrurĭ nu e de erĭ, de alaltaerĭ, cum se spune; ea se găsesce în legislaţiunea nóstră de celŭ puţinŭ 150 de anĭ. Ea a datŭ locŭ la lungĭ durerĭ, la lupte, la rĕscóle; în fine la decapitarea unui Domnŭ mare, Grigorie Ghica, care a cădutŭ sub cuţitulŭ Turcilorŭ, nu atâtŭ pentru că a protestatŭ contra răpirei Bucovinei, câtŭ pentru că a uşuratŭ sarcinele ţĕranilorŭ, pentru că a redusŭ claca, boiereseulŭ dela 36 la 12 dile de muncă. Şi pentru că boierii, neputêndu-l î duplecа de a reveni asupra hotărîrei sale, de a protege pe ţĕranĭ în contra nesaţiului boierescŭ, s'au adresatŭ la Pórtă şi au cerutŭ ajutorulŭ ei în contra Domnului filantropŭ.

Mai era încă o altă causă de confusiune, care, celŭ puţinŭ pentru o parie de moşii, constituia în mâna stăpânilorŭ acestora numai o proprietate nominală, ilusorie. In interesulŭ ţĕrilorŭ nóstre, adecă în ţéra Românéscă şi în Moldova, buniόre între rîulŭ Prutŭ şi Moldova, adecă în părţile cele mai ferite de invasiunĭ străine, populaţiunea rurală se înmulţise şi fie-care cultivatorŭ, avêndŭ dreptŭ de a lua pămêntŭ de muncă pe moşia pe care era statornicitŭ, pămentulŭ în mânile stăpânilorŭ de moşii din di în di se împuţina. Astfelŭ din di în di se întăria, după obiceiulŭ vechiu alŭ ţĕrii, care-lŭ găsimŭ şi în tótă Germania, că pretotindenĭ unde moşiile erau strimte sĕ se împarţă în trei treimĭ din carĭ douĕ sĕ se dea ţĕranilorŭ, ér o a treia parte sĕ rĕmână pe séma stăpânilorŭ. Grigorie Ghica, prin hrisovulŭ sĕu din 1766, a întăritŭ acéstă disposiţiune. Totŭ elŭ a mai hotărîtŭ ca ţĕranii aşedaţĭ pe moşiile situate la hotarele ţĕrii, adecă cele mai ameninţate de invasiunĭ străine, munca sĕ nu aibă a o face decâtŭ redusă la şése dile pe anŭ.

Étă ondiţiunile sociale, étă condiţiunile proprietăţii nóstre funciare, carĭ deşi modificate, s'au păstratŭ până la 1848 în legislaţiunea nóstră. Insĕ numai mulţămitóre nu era acéstă stare de lucrurĭ. De o parte cereau desfiinţarea clăcii, de altă parte înşişĭ proprietarii, celŭ puţinŭ cei mai luminaţĭ, căutau a schimba o legislaţiune care din di în di făcea proprietatea rurală mai ilusorie în mânile lorŭ.

La 1848 — şi aci regretŭ că onorabilulŭ d-nŭ Eugenŭ Ionescu a omisŭ acestŭ punctŭ din remarcabilulŭ sĕu discursŭ, — a isbucnitŭ revoluţiunea. In ţéra Românéscă mişcarea a avutŭ unŭ caracterŭ nu numai politicŭ, dér şi socialŭ. Guvernulŭ provisoriu prin renumita sa proclamaţiune a declaratŭ pe ţĕranulŭ românŭ nu numai proprietarŭ absolutŭ pe pămêntulŭ sĕu, dér l'a liberatŭ şi de clacă. S'a făcutŭ o mare adunare, s'a întrunitŭ în Bucurescĭ, la care au luatŭ parte şi ţĕranii şi boerii spre a discuta amĕnunţimile acestei marĭ reforme. Boierii opuneau mai cu deosebire greutăţile problemei: Cum şi cu ce ţĕranii vorŭ plăti despăgubirea cuvenită stăpânilorŭ de moşii? întrebare, care şi adĭ se face, adecă cum vorŭ plăti ţĕranii avansurile ce proiectulŭ guvernului prescrie a se da ţĕranilorŭ ce se vorŭ împroprietări pe moşiile statului. Se dicea ţĕranilorŭ: De unde aveţĭ voi sĕ plătiţĭ paguba pentru oborîrea clăcei, pentru luarea pămêntului nostru? Atuncĭ ţĕranii desvĕlindu-şĭ braţele lorŭ nervóse, dér negre de munca clăcei, li-au rĕspunsŭ: Aceste braţe de vécurĭ vĕ hrănescŭ şi vĕ îmbogăţescŭ; aceste braţe vorŭ munci cu mai multă hărnicie când va fi sĕ ne plătimŭ slobozenie nóstră, când va fi sĕ fimŭ stăpânĭ pe pămêntulŭ nostru şi pe braţele nóstre!

Insĕ în curêndŭ intervenţiunea turco-rusă a venitŭ de a reprimatŭ mişcarea naţională din România şi cu dênsa s'a pusŭ capĕtŭ şi reformei sociale.

In Bucurescĭ a venitŭ Barbu Ştirbeiu ca Domnŭ. Elŭ era unŭ mare şi energicŭ administratorŭ. Deşi împedecatŭ la totŭ pasulŭ la ocârmuirea sa de Rusia şi de Turcia, elŭ a făcutŭ marĭ reforme, elŭ a datŭ ţĕrei linişte, ordine şi o mare desvoltare materială şi chiar morală. Dér, cu reprimarea revoluţiunei, elŭ n'a putută reprima şi agitaţiunea dintre ţĕranĭ.

Am avutŭ onóre a cunósce pe acestŭ d-nŭ vrednicŭ. Dicŭ dér: Sĕ dea Dumnedeu ca ţéra sĕ mai aibă bărbaţĭ, carĭ sĕ fie urcaţĭ în capulŭ ministerului de interne şi sĕ ocârmuéscă ca bĕtrânulŭ Barbu Ştirbeiu. (Va urma).

„Meseriaşulŭ românŭ“ ,associaţiune de creditŭ şi depunerĭ, îşĭ va ţine Adunarea generală pe anulŭ 1888 Dumineсă în 2 (14) Aprile 1889 la 3 óre postmeridiane în localulŭ propriu, têrgulŭ Stralelorŭ Nru. 147.

Obiectulŭ Adunării va fi raportulŭ direcţiunii, esaminarea socotelilorŭ anului 1888, încuviinţarea lorŭ, darea absolutoriului şi propunerĭ de sine stătătóre.

Domnii membrii suntŭ rugaţĭ a lua parte în numĕrŭ câtŭ se póte de mare.

Braşovŭ, 18/30 Martie 1889.

B. Baiulescu
preş.

Academia Română.

Sesiunea generală din anulŭ 1889.

Raportulŭ secretarului generalŭ asupra lucrărilorŭ făcute în anulŭ 1888—89.

(Urmare).

IV. Donaţiunĭ, legate şi fondurĭ.

In decursulŭ acestui anŭ averea Academiei s'a măritŭ în modŭ considerabilŭ prin nouĕ donaţiunĭ.

1. Principala donaţiune ce avemŭ de înregistratŭ este aceea de 200,000 lei făcută de *Princesa Alina Ştirbeiu.* La liberalităţile sale anterióre pentru alte institute de cultură, Domnia-Sa vine acum şi-şĭ légă numele de acela alŭ Academiei, nu numai prin însemnătatea materială a donaţiunei sale, ci totodată prin disposiţiunile bine chibzuite, carĭ o regulamentéză. S'au făcutŭ demersurile necesare la guvernŭ pentru ca Academia sĕ fiă autorisată a primi acéstă donaţiune, şi, dimpreună cu votulŭ d-vóstră, care va aproba decisiunile luate de Academiă în şedinţa ei din 24 Februarie şi de Delegaţiune, veţĭ binevoi a esprima în modŭ solemnŭ princesei Ştirbei eterna recunoscinţă a acestui înaltŭ institutŭ de cultură pentru generosulŭ şi patrioticulŭ actŭ ce a desĕvêrşitŭ.

Étă actulŭ de donaţiune în întregulŭ sĕu:

„Actŭ de donaţiune.

„Dorindŭ a da unei părţĭ din averea mea o întrebuinţare folositóre naţiunei, m'am decisŭ sĕ facŭ Academiei Române o donaţinne de douĕ-sute mii lei.

„Facŭ acestŭ actŭ în credinţa ce am că Academia va fi totdéuna purtătórea desvoltărei morale şi intelectuale a poporului românescŭ. Am credutŭ, că e bine sĕ dau acestei donaţiunĭ o destinaţiune mai alesŭ istorică, fiindŭ că cunoscinţa esactă şi amĕnuntă a istoriei naţionale este fundamentulŭ adevĕratului patriotismŭ, care pricepêndŭ binele şi progresulŭ sĕvêrşitŭ, relele şi nevoile suferite, arată cetăţenului calea ce trebue sĕ urmeze cu încredere şi cu sigu ranţă. Dér am credutŭ, că pentru a întări din ce în ce mai multŭ cultulŭ binelui, capitalulŭ ce dăruescŭ póte servi totodată din timpŭ în timpŭ a încuragia lucrărĭ menite a ridica simţĕmintele morale şi creştinescĭ ale poporului, precum şi scrierĭ avêndŭ de scopŭ a desvolta mintea, inteliginţa, judecata şi inima tinerimei.

„Facŭ acestŭ actŭ însufleţită de dorinţa, ca România sĕ-şĭ asigure viitorulŭ, obicĭnuindu-se cetăţenii a făptui numai cele plăcute lui Dumnedeu, a rĕmâne totdéuna pe calea virtuţii şi a-şĭ îndeplini necontenitŭ cu sânţeniă şi cu tăriă datoriile către patriă.

„Decidŭ decĭ următórele:

„1. Facŭ Academiei Române donaţiunea capitalului de douĕ-sute mii lei prin depunere la cassa de consemnaţiunĭ, depunerĭ şi economii a o sută mii lei în rentă perpetuă a statului 5% şi o sută mii lei în rentă amortisibilă a statului 5% şi prin predarea în mânile autorităţei legale a Academiei a recipisei acelei casse sub Nr. 89.717.

Mulţămită publică.

Comitetulŭ parochialŭ din filia Baştelecŭ aduce cu plăcere la cunoscinţă, cumcă în urma concesiunei primite dela mĕritulŭ consistoriu archidiecesanŭ de sub Nro 2093/888 B, pentru a colecta pe séma bisericei ce se va zidì în filia Baştelecŭ la matera Dobêrlĕu, protopresbiteratnlŭ Braşovului II-lea şi anume a colecta în protopresbiteratele Braşovu I ş II şi Treiscaune, s'a şi întreprinsŭ colecta la oonfraţii nostri creştinĭdin 32 comune, precum urméză:

In Braşovŭ s'au colectatŭ 38 fl. 51 cr.; în Herman s'au colect. 14 fl., în Sâmpetru 6 fl., în Stupinile Braşovului 15 fl. 66 cr., în Arpătacŭ 4 fl. 59 cr., în Feldióra 3 fl. 2 cr., în Hĕghigŭ 7 fl. 70 cr, în Bodŭ 1 fl. 50 cr., în Rodbavŭ 4 fl. 24 cr., în Măeruşŭ 4 fl. 80 cr., în Arinĭ cu filiala Járás 3 fl. 92 cr., în Vălcele (Elöpatak) 2 fl. 52 cr., în Doboli inf. şi Farkasvágó 30 fl. 20 cr., în Kökös (Chichişŭ) 6 fl., în Marcoşŭ şi lunca Marcoşului 11 fl, 53 cr., în Budila 7 fl. 15 cr., în Preşmerŭ 27 fl. 68 cr., în Comălău 5 fl. în Stupinile Preşmerului 8 fl 60 cr., în Teliu 3 fl., în Ozunŭ şi Sintionŭ 6 fl. 18 cr., în Vama Buzĕului 7 fl. 94 cr. în Breţcu 19 fl. 32 cr., în Poiana sărată 10 fl. 11 cr., în K.-Mărtănuşŭ 6 fl. 74 cr., în Zăbala 3 fl. 60 cr.; în Zagonŭ 7 fl. 5 cr., în Sita Buzeului 18 fl. 83 cr., Boroşneul micŭ 12 fl. 40 cr., în Filia gr. or. Bikfalău 15 fl. 80 cr., în Bikfalĕu biserica reform. 5 fl., în Bikfalĕu cassa comunală 20 fl., în S.-St.-György gr. or. 7 fl. 57 cr.

Suma întregei colecte = 346 fl. 16 cr.

Pentru acésta frumósă sumă numitulŭ comitetŭ îşĭ ţine de sfântă datorinţă a aduce cea mai căldurósă mulţămită' confraţilorŭ creştinĭ din susŭ numitele comune şi cu deosebire stimaţilorŭ D-nĭ Preoţĭ, Invĕţătorĭ şi Epitropĭ, carĭ nu au întârdiatŭ a contribui şi a da mână de ajutorŭ pentru scopulŭ sfântŭ ce îlŭ avemŭ, de a ne zidi o st. biserică din materialŭ solidŭ, în loculŭ celei vechĭ ruinate, de lemnŭ, pentru a nu rĕmâné defăimaţĭ înaintea altorŭ naţiunĭ în alŭ cărorŭ sînŭ trăimŭ.

Nu putemŭ trece cu vederea nicĭ aceea, cumcă pe lângă tótă mângăerea ce am avut'o colectândŭ în susŭ numitele comune, am fostŭ cu totulŭ nemângăiaţĭ din partea stimatului d-nŭ preotŭ dela Intorsura Buzĕului, Alecse Neagovicĭ, care n'au îndrumatŭ ruşinaţĭ din parochia dênsului dicêndŭ, că Dniasa nu va lăsa pe nimenĭ a colecta în parochia dênsului de ar vedé chiar hârtia mitropolitului, pe care arătându-i-o nicĭ nu a voitŭ sĕ se uite la ea, dicêndŭ: „A, sciu eu“, pretextândŭ casulŭ că dênsulŭ nu are odăjdii în biserică şi trebue su facă dânsulŭ colecta pentru aşĭ cumpăra dajdii, şi apoi afară de aceea a disŭ, că parochienii dênsului suntŭ datorĭ vênduţĭ la Saşĭ.

Şi apoi a mai disŭ că: „Decă îndrăsniţĭ a colecta, vĕ escortezŭ“. Se vede că dênsulŭ în ingâmfarea sa nu voesce sĕ scie de lipsele şi nĕcazurile altuia. Fie în scirea Domnului. Colectanţii s'au întorsŭ ruşinaţĭ şi nemângăiaţĭ, cu atâta însĕ îi putemŭ mulţămi, că ne-a îndreptatŭ pe unde amŭ venitŭ ca sĕ nu greşimŭ drumulŭ, dicêndŭ. „Duceţi-vĕ pe unde aţĭ venitŭ“.

Baştelecŭ, 18 Martie 1888

In numele comitetului parochialŭ.
Neculae Iuga Epitropŭ, şi **Damianŭ Iuga**,
ca colectanţĭ.

„ALBINA“ institutŭ de creditŭ şi de economii.

Filiala Braşovŭ.

Conspectulŭ operaţiunilorŭ de cassă in luna Martie 1889.

Intrate:

Numerar cu 28 Faur 1889 fl.	10,936.02
Depunerĭ spre fructificare .	61,411.77
Cambii achitate	122,198.11
Conturĭ curente	20,455.26
Imprumuturĭ pe producte .	5,006.18
Imprumuturĭ pe efecte şi alte împrumuturĭ	13,142.—
Monetă	1.361.40
Interese şi provisiunĭ . .	4,884.82
Comisiunĭ.	—.—
Diverse	43.996.40
	fl. 283.391.96

Eşite:

Depunerĭ spre fructificare fl.	78,139.37
Cambii escomptate . . .	128,867.36
Conturĭ curente.	25.377.21
Imprumuturĭ pe producte .	4755.55
Imprumuturĭ pe efecte şi alte împrumuturĭ	5451.35
Monetă	1732.96
Interese şi provisiunĭ . .	636.40
Comisiunĭ.	180.—
Diverse	26.874.68
Spese şi salare.	979.03
Numerarŭ cu 31 Martie 1889	10,398.05
	fl. 283,391.96

V. Bologa, m. p. dirigentŭ. **N. P. Petrescu** m. p. adjunctŭ.

V. Gămulea, m. p. comptabilŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Berlinŭ, 1 Aprilie. Goltz a fostŭ demisionatŭ din postulŭ de şefŭ alu admiralităţii, va rĕmâné însĕ comandantŭ alŭ marinei. Căpitanulŭ Senden este numitŭ şefŭ alŭ cabinetului de marină, ce se forméză.

Luxemburgŭ, 1 Aprilie. Consiliulŭ de statŭ a luatŭ hotărîrea, ca ducele de Nassau sĕ vină în Luxemburgŭ, sĕ adreseze unŭ mesagiu camerei şi sĕ anunţe ţĕrii regenţa sa, după care va urma depunerea jurămêntului.

Parisŭ, 1 Aprilie. La casŭ când procurorulŭ generalŭ ar persista în refusulŭ sĕu de a păşi contra generalului Boulanger, se va numi în loculŭ lui procurorulŭ Parisului. Diarele boulangiste se bucură, că s'a produsŭ acestŭ conflictŭ.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 26 Martie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.50	Vĕnd.	9.52
Argintŭ românescŭ -	„	9.44	„	9.48
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.61	„	9.63
Lire turcescĭ - - -	„	10.84	„	10.88
Imperialĭ - - - -	„	9.84	„	9.88
Galbinĭ	„	5.62	„	5.65
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Martie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	102.95
Renta de hârtiă 5% - - - - - -	94.65
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	145.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	120.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	115.30
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - -	99.85
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	142.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului - - - - - - -	129.—
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	104.95
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.95
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	104.95
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.95
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104 95
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	104.50
Renta de hârtiă austriacă - - - -	99.85
Renta de argintŭ austriacă - - - -	142.75
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	129.50
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	83.75
Acțiunile băncei austro-ungare - -	84.40
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	111 75
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	142.—
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - -	5.71
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.57
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	69.17
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	121.10

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 oră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucureci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Secuime* [S. Georgĭ]: 1 oră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenu accelerată	Trenu omnibus	Trenu mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rev		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕșel			4.58	6.38
Clușiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vințulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa mică	4.09			2.19
Mediașŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișóra	5.45			3.59
Hașfaleu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenu accelerată	Trenu mixt	Trenu omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișu			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Hașfaleu	8.36		10.24	
Sighișóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașu	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiușu	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vințulŭ de susu	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelŭ	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireșŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rev	9.53	7.51		2.—
Mezo-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenu omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișu	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bĕrzava		6.28	7.55
Soborșinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotŭ		11.39	12.—
Vințulŭ de josu		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiușu	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenu mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulu de josŭ	12.30	4.10	
Șibotu	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicĭca	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborșinŭ	5.30	8.46	
Bĕrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșenĭ	12.30	7.12

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradu	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradu	9.27	8.17

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișora	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișora	9.16

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.29	4.35
Șeica mare	3.02	5.05
Lomneșŭ	3.46	5.46
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lomneșŭ	9.45	10.50
Șeica mare	10.20	11.20
Copșa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.
Cerna	2.
Uniedóra	3.

Unied.-Simeria (Pisk)

Uniedóra	9.36
Cerna	9.50
Simeria	10.15

Mureșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Mureșŭ-Ludoșu	4.40
Țagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistrița	— —

Bistrița-Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	— —
Țagŭ-Budatelecŭ	9.41
Mureșŭ-Ludoșu	1.11

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.